

УТВЪРДИЛ: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Геолого-географски

Специалност: (код и наименование)

Г	Г	А	0	1	0	2	1	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---

ГЕОГРАФИЯ

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина:

И	2	6	6
---	---	---	---

(код и наименование) Антропогенизирани ландшафти в България

Преподавател: Доц. д-р Н. Тодоров

Асистент:

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	15
	Семинарни упражнения	15
	Практически упражнения (хоспетиране)	-
Обща аудиторна заетост		30
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект	
	Учебна екскурзия	
	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	120
Обща извънаудиторна заетост		120
ОБЩА ЗАЕТОСТ		150
Кредити аудиторна заетост		1
Кредити извънаудиторна заетост		4
ОБЩО ЕКСТ		5

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Workshops (информационно търсене и колективно обсъждане на доклади и реферати)	
2.	Участие в тематични дискусии в часовете	
3.	Демонстрационни занятия	
4.	Посещения на обекти	
5.	Портфолио	
6.	Тестова проверка	
7.	Решаване на казуси	
8.	Текуща самостоятелна работа /контролно	40%
9.		
10.		
11.		
12.	Изпит	60%

Анотация на учебната дисциплина:

Изучаването на антропогенизираните ландшафти е сред най-актуалните проблеми на съвременната география. Мястото и значението на тези комплекси непрекъснато расте в структурата на ландшафтната сфера на Земята, което води до необходимостта от задълбочено изследване особеностите, картографирането и методите на класифициране на тези ландшафти. В курса на обучение се разкриват основни теоретични постановки и главните типове антропогенизирани ландшафти в България, които са се появили в резултат на разнообразната стопанска дейност – промишлено производство, селско стопанство, рекреация, строителство и др. Сред основните задачи е разкриването на природните предпоставки, историческото развитие и основните етапи на антропогенизация на ландшафтите в България. Разглеждат се зоналните особености, структурата, динамиката и развитието на тези ландшафти. Съществено внимание се отделя на различните класификации, като се открояват специфичните им особености. Специално внимание е отделено на съставянето на карти, отразяващи типа и степента на антропогенизация на ландшафтите, както за цялата страна, така и за отделните ѝ региони. Завършващо звено е обосноваването на организацията на мониторинга на този тип ландшафти.

Предварителни изисквания:

Студентите трябва да знаят и/или да могат:

- Да знаят природните и ландшафтни особености на страната.
- Да знаят историческото и стопанското развитие на отделните райони.
- Да могат да работят с отраслови географски карти.
- Да могат да четат ландшафтни карти.
- Да могат да разкриват антропогенните изменения на ландшафтите и да класифицират антропогенизираните ландшафти.
- Да могат да анализират структурните и функционални особености на съвременните ландшафти.

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Очаквани резултати:

Успешно завършилите обучението по тази учебна дисциплина:

1. ще знаят:

- Методите на разкриване и класифициране на антропогенизираните ландшафти.
- Структурата и характерните особености на антропогенизираните ландшафта в България.
- Етапите на развитие на антропогенизация в страната и ще прогнозираат тенденциите на изменение на антропогенизираните ландшафти.

2. ще могат:

- Да класифицират и да съставят мониторинг на тези комплекси.
- Да предприемат мероприятия за ограничаване на антропогенното натоварване в изследваните територии
- Да съставят карти на изследваните територии.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
ЛЕКЦИИ		
1.	Антропогенизирани ландшафти. Същност и основни особености.	2 часа
2.	Изследвания на антропогенизираните ландшафти в България. Състояния и перспективи.	2 часа
3.	Природни предпоставки за антропогенизацията в нашата страна.	2 часа
4.	Развитие на антропогенизацията до наши дни.	2 часа
5.	Класификация на антропогенизираните ландшафти. Основни принципи.	2 часа
6.	Методи на изследване на антропогенизираните ландшафти.	2 часа
7.	Картографиране и структура на антропогенизираните ландшафти.	2 часа
8.	Динамика и развитие на антропогенизираните ландшафти.	2 часа
9.	Типове антропогенизация на ландшафтите. 9а. Селскостопанска антропогенизация. 9б. Горскостопанска антропогенизация. 9в. Промислена антропогенизация. 9г. Рекреационно-туристическа антропогенизация. 9д. Антропогенизация на добивната промишленост. 9е. Антропогенизация от други стопански дейности.	5 часа
10.	Регионални аспекти на антропогенизацията на ландшафтите в България.	2 часа
УПРАЖНЕНИЯ (СЕМИНАРИ)		
1.	Същност на антропосферата, техносферата и ноосферата. (семинар)	1 час
2.	История на антропогенните изменения на българската природа през последното столетие - избрани региони.	1 час

3.	Съвременна методика на изследване на антропогенизираните ландшафти. (практически занятия и семинар)	1 час
4.	Съставяне на карта на антропогенизираните ландшафти в избрани територии от България.	1 час
5.	Проблеми на антропогенизацията на ландшафтите при различните отрасли на стопанството.	1 час
6.	Техногеохимична антропогенизация на избрани райони в страната.	1 час
7.	Създаване и мониторингова мрежа на антропогенизираните ландшафти в България.	1 час

Конспект за изпит

№	Въпрос
1.	Антропогенизирани ландшафти. Същност и основни понятия.
2.	Основни етапи на изследване на антропогенизираните ландшафти в България.
3.	Природни предпоставки за антропогенизацията на ландшафтите в нашата страна.
4.	Развитие на антропогенизацията на ландшафтите: а) до началото на 15 век; б) до Освобождението на България; в) от Освобождението до 1950 г. г) от 1950 г. до днес.
5.	Класификация на антропогенизираните ландшафти. Основни принципи.
6.	Основни методи на изследване.
7.	Картографиране на антропогенизираните ландшафти.
8.	Структура на антропогенизираните ландшафти.
9.	Динамика и развитие на антропогенизираните ландшафти.
10.	Селскостопанска антропогенизация.
11.	Горскостопанска антропогенизация.
12.	Промислена антропогенизация.
13.	Рекреационно-туристическа антропогенизация.
14.	Антропогенизирани ландшафти от добивната промишленост.
15.	Същност на мониторинга на антропогенизираните ландшафти.

Библиография

Основна:

1. Велчев А. и др. Физикогеографски и ландшафтни изследвания в района на Земенския стационар. С., УИ, 1993
2. Волкова, В. Г., Н. Д. Давидова. Техногенез и трансформация ландшафтов. Новосибирск, Наука, 1987
3. Геохимия природных и техногенных ландшафтов. М., Высшая школа, 1988
4. Исаченко, А. Г. Оптимизация на природната среда. С., Наука и изкуство, 1983
5. Исаченко, А. Г. Прикладное ландшафтоведение. Л., ЛГУ, 1976

6. Йорданова, М., Ст. Велев. География и природоползване. С., Наука и изкуство, 1983
7. Коломыц, Е. Г. Региональная модель глобальных изменений природной среды. М., Наука, 2003
8. Коломыц, Э. Г. Локальные механизмы глобальных изменений природных экосистем. М., Наука, 2008
9. Куракова, Л., Ландшафти и стопанство. С., Народна просвета, 1985
10. Мардиросян, Г. Природни бедствия и екологични катастрофи, Изд. Проф. М. Дринов, С., 2008
11. Марцинкевич, Г. И. Использование природных ресурсов и охрана природы. Минск, Изд. Университетское, 1985
12. Николаев, В. А. Ландшафтоведение – эстетика и дизайн. М., Аспент пресс, 2003
13. Новиков, В. Н. Экология урбанизация жизнь. М., Изд. МГТУ, 2002
14. Федотов, В. И. Техногенные ландшафты. Теория, региональные структуры, практика. В., ВУ, 1985
15. Якушко Д. Ф. и др. Антропогенизирани ландшафти на Белорусия и България. С., УИ, 1982

Допълнителна:

Дата: 30 януари 2018 г.

Съставил: доц. д-р Н. Тодоров